

Udenrigsministeriet

Til medlemmerne af Folketingets Udenrigsudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Danmark
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>

Bilag	File-Id/Record-Id	Kontor	
	2014 - 13607	HCP/MENA	14. august 2014

Som opfølgning på den seneste udvikling i Irak, orienteres Udenrigsudvalget hermed om den aktuelle humanitære situation i landet og om Danmarks samlede humanitære bevillinger til Irak i 2014.

Den Islamiske Stat i Irak og Levanten (ISIL) – som efter selv at have udråbt et islamisk kalifat den 29. juni 2014 kalder sig Islamisk Stat (IS) – har gennem de seneste måneder *de facto* taget kontrollen over store dele af det vestlige og nordvestlige Irak, herunder bl.a. storbyen Mosul. På sin fremmarch har IS systematisk begået grove overgreb mod bl.a. kristne, turkmenere og yazidier, hvilket har drevet hundredetusinder på flugt i Irak. Som reaktion på den konkrete trussel mod amerikanske interesser i Nordirak og overgrebene på basale menneskerettigheder har USA i de seneste dage gennemført målrettede angreb på IS ved brug af kampfly og droner. Herudover gennemføres humanitære operationer med støtte fra bl.a. UK. Tiltagene har bidraget til at afhjælpe den humanitære krise og muliggjort, at de kurdiske styrker i Nordirak har kunnet genindtage områder, som ellers på det seneste var blevet overtaget af IS. Selvom USA's militære intervention påvirker IS's offensiv er det usandsynligt, at de nuværende målrettede operationer effektivt kan stoppe IS på længere sigt. IS råder over betragtelige økonomiske og militære midler, som bl.a. er blevet styrket ved indtagelsen af oliefelter, ved omfattende plyndring og ved "beskatning" af befolkningerne i de erobrede områder. Derfor må der også fremadrettet forventes yderligere internt fordrevne i Irak.

IS har draget fordel af den udbredte utilfredshed blandt sunni-muslimerne med premierminister Al-Maliki og mere specifikt hans politik, der har ført til en marginalisering af landets sunni-muslimske mindretal. En løsning på den irakiske konflikt vil utvivlsomt kræve, at landets sunni-muslimer igen føler, at de bliver hørt i Bagdad. Med udnævnelsen af en ny premierministerkandidat d. 11. august 2014 kan man nu håbe på, at den nye kandidat, Haider al-Abadi, vil være i stand til at danne en repræsentativ samlingsregering, der effektivt vil medvirke til

at fjerne støtten til IS blandt Iraks sunni-muslimer og dermed gennem marginalisering af terrororganisationen svække den betydeligt.

Flere hundrede tusinde mennesker er fordrevet fra deres hjem siden IS i juni måned startede offensiven i det nordlige Irak. Det bringer det samlede antal fordrevne siden starten af året op på ca. 1- 1,2 mio. mennesker. Næsten 200.000 mennesker er fordrevet fra de seneste kampe i starten af august i Sinjar, og tusindvis af disse familier er fanget på Sinjar Bjerget, omringet af IS styrker. Fra amerikanske og britiske fly er der nedkastet nødrationer og vand til de nødstedte på bjerget. Mange mennesker fra de berørte kampzoner er også flygtet til det kurdiske selvstyreområde, der allerede inden de seneste bevægelser af fordrevne husede omkring 380.000 fordrevne fra andre dele af Irak i tillæg til de 230.000 flygtninge fra Syrien, der også befinder sig i dette område.

I de konfliktramte områder er der et sammenbrud af de almindelige serviceydelser, hvilket påvirker omkring 1,5 mio. mennesker. Meget kvalificeret sundhedspersonale, mange lærere og teknikere er flygtet, og medicin, vacciner og reservedele fås kun i mindre omfang i disse dele af landet. Kamphandlingerne og IS's tilstedeværelse gør det svært for nationale og internationale humanitære NGO'er at arbejde uden for det kurdiske selvstyreområde.

Danmark har i alt i 2014 givet 32,2 mio. kr. i humanitær bistand til ofre for den humanitære krise i Irak.

Den 12. juni, umiddelbart efter IS indtog Mosul, støttede Danmark FN's humanitære appeller med 10 mio. kr. til Verdensfødevareprogrammet (WFP), og 10 mio. kr. til Flygtningehøjkommissariatet (UNHCR).

Allerede den 21.-22. juni, var jeg på et 12-timers lynvisit i Erbil i det nordlige Irak, hvor jeg blev modtaget af cheferne for en række FN-organisationer og kurdiske myndigheder. Det overordnede formål med besøget var at vise opbakning til ofrene for de militante gruppers hærgen, til nødhjælpsorganisationernes indsats og til de kurdiske myndigheders håndtering af krisen samt at tage bestik af behovet for hjælp til de mange internt fordrevne (IDPs). Under besøget besøgte jeg en midlertidig flygtningelejr, Khazir transit site, for knap 2.000 fordrevne irakere ca. 25 kilometer øst for Mosul, samt de kurdiske myndigheders checkpoint og den næsten færdige konstruktion af et modtagelsescenter til at visitere nytilkomne flygtningefamilier. Herudover havde jeg lejlighed til at mødes med den kurdiske indenrigsminister samt repræsentanter fra WFP, Red Barnet Danmark og Dansk Flygtningehjælp. Der blev under møderne udtrykt bred taknemmelighed for det hurtige tilsagn om humanitær hjælp

på 20 mio. kr. Bidraget havde muliggjort en hurtig etablering af midlertidige lejre fra UNHCR's side. Samtidig kunne WFP med midlerne iværksætte en akut nødhjælpsoperation med henblik på at bidrage med fødevarebistand til over 40.000 særligt sårbare IDPs i 2 måneder.

Andre bevillinger på i alt 12,2 mio. kr. til humanitære indsatser i Irak er givet gennem partnerskabsaftaler med danske humanitære organisationer. Herunder er 8 mio. kr. gået til Dansk Flygtningehjælp, fordelt med 6 mio. kr. til Flygtningehjælpens landeprogram i Irak og 2 mio. kr., der blev frigivet fra Dansk Flygtningehjælps Danida finansierede nødhjælpspulje søndag den 10. august til akut nødhjælp til de fordrevne fra kampene mod IS. De 2 mio. kr. er allerede nu ved at blive brugt på "ready to eat" fødevarepakker, vand og frisk brød til 1000 familier (5000 personer) i flygtningetransitlejre i Bajid Kandal i Dahuk regionen (jf. kort nedenfor).

De resterende 4,2 mio. kr., der er givet under partnerskabsaftalerne, er gået til Caritas' program for Irakiske flygtninge i Jordan (1,8 mio. kr.), til Dansk Røde Kors' indsatser for rent vand og hygiejne i Zummar og Dohuk flygtningelejre (1,6 mio. kr.) og til Red Barnets aktiviteter for internt fordrevne i Anbar Provinsen (850.000 kr.).

Udenrigsministeriet følger den humanitære situation nøje og overvejer løbende behovene for at yde yderligere humanitære bevillinger til krisen i Irak og til andre humanitære kriser